19 Δεκεμβρίου 2020

Τι μπορούμε να κάνουμε γι’ αυτούς που πέθαναν; (Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Θεολογία και Ζωή / Κοινωνιολογικά (κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα) / Ορθόδοξη πίστη / Ορθοδοξία και Ορθοπραξία

Γι’ αυτούς που πέθαναν “εν πίστει” και περί της ψυχικής ωφελείας που προκύπτει

από τις Λειτουργίες και τις φιλανθρωπίες που γίνονται γι’ αυτούς.

Α’ Τα ωραία και ακριβά φαγητά ελκύουν όχι μόνον όσους πεινούν αλλά πολλές φορές και αυτούς που είναι ήδη πολύ χορτάτοι τους αναγκάζουν να φάνε και πάλι. Το ίδιο και τα ευφρόσυνα και ευώδη ποτά θέλγουν όχι μόνον όσους διψούν αλλά

ελκύουν να πιουν και πάλιν, αυτοί που ήπιαν. Με τον ίδιο τρόπο και όσοι αγαπούν τα χρήματα και αποχτήσουν μεγάλη περιουσία, ο έρωτας των χρημάτων τους σπρώχνει κάθε μέρα να βρίσκουν αφορμές να αποκτούν περισσότερα.

Με τον ίδιο τρόπο και Σας εκλεκτά μέλη της Εκκλησίας, ιερείς και πατέρες αδελφοί και μητέρες και αγαπημένα τέκνα, όχι πείνα για τον Λόγο του Θεού ούτε δίψα για τα ιερά μαθήματα, ούτε πάλι άγνοια και φτώχια θεϊκής γνώσεως σας έφεραν να ακούσετε τον λόγο αυτόν, αλλά επιθυμία αυξανομένη από την Χάρη του Θεού, για βαθύτερη γνώση και περισσότερη χάρη και μεγαλύτερη πνευματική δύναμη.

Πολλές φορές αυτό που λείπει από τους ενήλικες το έχουν βρει μικρά παιδιά και αυτό που διέφυγε των σοφών έχει γίνει κτήμα των αγραμμάτων και εκείνο που ξέφυγε της προσοχής του δασκάλου το κατέχουν οι μαθητές! Εγώ βέβαια δεν τολμώ ούτε αυτό να πω αλλά είμαι σαν τσαμπί σταφυλιού που ξέμεινε από τον τρύγο και σαν στάχυα που πέσανε στον θερισμό και σαν καρπός που ξεχάστηκε στο δέντρο. Αφού τα μαζέψω όλα αυτά θα προσπαθήσω να σας κάνω τραπέζι, σ' όσους θέλουν, με την βοήθεια Χριστού του αληθινού Θεού ημών ο οποίος και θα βεβαιώνει με έργα και αποδείξεις τα λόγια.

Β' Ο διάβολος που μισεί τα καλά και θεοφιλή πράγματα και νοήματα, αυτός που τοξεύεται με την αγάπη των αδελφών και κόβεται στα δύο με την πίστη και νεκρώνεται με την ελπίδα στον Χριστό, έβαλε ο παράνομος στο μυαλό μερικών μία σκέψη ξένη και έκφυλη και εντελώς αντίθετη με τις ιερές συνήθειες της Εκκλησίας, ότι δηλαδή όλα τα θεάρεστα έργα, μετά θάνατον, σε τίποτε δεν οφελούν αυτούς που "έφυγαν" από αυτή την ζωή. Γιατί λέει: "Έκλεισε γι' αυτούς τα σπλάγχνα του ο Θεός" και ότι "θα απολαύσει καθένας αναλόγως με τα όσα έπραξε δια του σώματος είτε καλά είτε κακά" και ότι "Στον άδη ποιός θα σε αναγνωρίσει Θεό"; και επί πλέον "Συ θα αποδώσεις στον καθένα κατά τα έργα του" και ότι τέλος "ότι έσπειρε καθ' ένας αυτό και θα θερίσει".

Όμως, ερευνήστε και διδαχθείτε από τις Γραφές ότι είναι πολύς μεν ο φόβος του Κυρίου των όλων Θεού, είναι όμως περισσότερη η καλοσύνη! Φοβερές οι απειλές, απερίγραπτη όμως η φιλανθρωπία! Φρικτές οι καταδίκες, αφάνταστο όμως το πέλαγος των οικτιρμών Του.

Γ' Είδατε τι λέει η αγία Γραφή για τον Ιούδα τον Μακαβαίο όταν είδε τον λαόν του φονευθέντα από τους αλλόφυλους εχθρούς, έψαξε τα ρούχα τους και βρήκε στους κόλπους τους μικρά είδωλα! Και παρά ταύτα έστειλε εξιλαστήριες θυσίες για τον καθένα από αυτούς στον πάντα φιλεύσπλαγχνο Κύριο, πράγμα ευσεβές και φιλάδελφο, το οποίο στην θεία Γραφή τον έκανε, μαζί με τα άλλα και γι' αυτό

αξιοθαύμαστον.

Οι μαθηταί και έμπιστοι του Θεού Λόγου, αυτοί που “εψάρεψαν” όλο τον κόσμο, οι θείοι Απόστολοι, εθέσπισαν όταν προσφέρονται τα φρικτά και ζωοποιά και άχραντα μυστήρια να μνημονεύονται και οι κεκοιμημένοι πιστοί, πράγμα που κάνει έκτοτε μέχρι τώρα η Χριστού του Θεού παγκόσμιος αποστολική Εκκλησία και θα το κάνει όσο υπάρχει κόσμος και μέχρι το τέλος του, γιατί είναι πράγμα που οι απόστολοι δεν το εθέσπισαν ανόητα η ματαιόδοξα η τυχαία. Τίποτε άλλωστε δεν τελεί ασκόπως η Εκκλησία των Χριστιανών αλλά όσα κάνει είναι επωφελή και θεάρεστα και καρποφόρα και προξένα μεγάλης και σωτηριώδους ωφελείας.

Δ’ Ο μέγας και βαθύς στην θεολογία Διονύσιος Αρεοπαγίτης, στην για τους κεκοιμημένους μυστική θεωρία του, λέει ότι: “Οι προσευχές των αγίων και σ’ αυτήν την ζωή, πολύ βεβαίως περισσότερο, μετά θάνατον, ενεργούν σ’ όσους είναι άξιοι εκ των πιστών” και συνεχίζει: “Ο Θεός θέλει να συγχωρεί όλα τα εξ ανθρωπίνης αδυναμίας αμαρτήματα των κεκοιμημένων και να τους κατατάσσει στην Χώρα των Ζώντων, στους κόλπους του Αβραάμ και Ισαάκ και Ιακώβ όπου δεν υπάρχει οδύνη λύπη η στεναγμός παραβλέποντας, ο Παντοδύναμος, τις κηλίδες των αμαρτιών αφού όπως λέει η Γραφή “ουδείς καθαρός από ρύπου”. Αντιλαμβάνεσαι, βεβαιώνει ο Διονύσιος, πόσο είναι επωφελείς οι δεήσεις γι’ αυτούς που έφυγαν με την ελπίδα στον Χριστό;

Ε’ Μετά από αυτόν ο Γρηγόριος ο Θεολόγος στον επιτάφιο στον αδελφό του Καισάριο λέει σχετικά με την μητέρα τους: “Ακούσθηκε κάτι που αξίζει να το ακούσουν όλοι, ότι ελευθερώθηκε η μητέρα από την οδύνη, εξ αιτίας μιας καλής και οσίας υποσχέσεως. Να δώσει όλον τον πλούτον χάριν του παιδιού ελεημοσύνη μεταθανάτιο” και συνεχίζει: “Αυτά από εμάς• άλλα δώσαμε και άλλα θα δώσουμε στα ετήσια μνημόσυνα, εμείς που είμαστε ζωντανοί”. Βλέπεις πως βεβαιώνει και ονομάζει καλές και όσιες τις προσφορές στον Θεό για τους νεκρούς και αποδέχεται τα ετήσια μνημόσυνα;

ΣΤ’ Εν συνέχεια ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ο διδάσκαλος της ελεημοσύνης και οδηγός της μετανοίας στην ερμηνεία του στις επιστολές προς Φιλιππισίους και προς Γαλάτας λέει: Αν οι ειδωλολάτρες καίνε μαζί με τον νεκρό και ο,τι του ανήκει, πόσο μάλλον συ ο πιστός πρέπει να “δώσεις” στον νεκρό σου “εφόδιο” τα δικά του! Όχι για να γίνουν στάχτη όπως των ειδωλολατρών, αλλά για να τον κάνεις, μ’ αυτά, ενδοξότερο. Και, αν είναι αμαρτωλός ο νεκρός, να του συγχωρηθούν τα αμαρτήματα, αν είναι δίκαιος να του αυξηθούν, ο μισθός και η ανταπόδοση”. Και σε άλλον λόγο λέει: “Ας επινοήσουμε γι’ αυτούς που έφυγαν τρόπους ωφελείας, ας τους δώσουμε την βοήθεια που αρμόζει, εννοώ τις ελεημοσύνες και τις προσφορές και είναι γι’ αυτούς πολύ μεγάλη ωφέλεια το

πράγμα αυτό και κέρδος και προσθήκη. Αυτά, δηλαδή το να προσεύχεται την ώρα της φρικτής θυσίας των Μυστηρίων ο Ιερέας υπέρ των κεκοιμημένων, δεν έχουν θεσπισθεί τυχαία από τους πάνσοφους μαθητές του Χριστού στην Εκκλησία, ούτε χωρίς να είναι βέβαιοι οι απόστολοι για το μέγα κέρδος και την πολλή ωφέλεια".

Ζ' Μαζί μ' αυτούς και ο πάνσοφος επίσκοπος Νύσσης Γρηγόριος λέει: "Τίποτε δεν μας παραδόθηκε από τους κήρυκες του Χριστού και Αποστόλους ανόητα και χωρίς ωφέλεια για την οικουμενική Εκκλησία• αλλά η συνήθεια είναι οπωσδήποτε επωφελής και θεάρεστη, το να μνημονεύουμε δηλαδή στην Θεία και Λαμπρά Μυσταγωγία της Ευχαριστίας των ζώντων και των κεκοιμημένων ορθοδόξων χριστιανών.

Η' Όταν λέει η Γραφή: "Συ θα αποδώσεις στον καθένα κατά τα έργα του" και ότι "θα θερίσει καθένας ο,τι έσπειρε" εννοεί την ημέρα της συντέλειας του κόσμου και της φρικτής απόφασης. Τότε δεν υπάρχει δυνατότητα καμμίας βοηθείας και κάθε διάθεση παρηγοριάς είναι άκαρπη, όπως όταν διαλυθεί το παζάρι και δεν υπάρχει υλικό συναλλαγής. Δεν υπάρχουν τότε φτωχοί, ούτε ιερείς, ούτε προσευχές, ούτε καλά έργα!! Γι' αυτό πριν από εκείνη την ώρα ας βοηθήσουμε ο ένας τον άλλον και ας παρουσιάσουμε στον φιλάνθρωπο και φιλόψυχο Δεσπότη τα έργα της ελεημοσύνης, αφού δέχεται, ευχαρίστως και γι' αυτούς που δεν πρόλαβαν και πέθαναν ανέτοιμοι, τις προσφερόμενες όπως είπαμε ελεημοσύνες ωσάν ενέργειες των ίδιων των κεκοιμημένων. Έτσι θέλει ο φιλάνθρωπος Κύριος να ζητάμε• και δίδει τα "προς σωτηρίαν" των δικών του κτισμάτων• και τους αγκαλιάζει στοργικά, όποιους δεν αγωνίζονται μόνον για την ψυχή τους αλλά και για τους άλλους. Με τέτοιες ενέργειες μοιάζει κανείς του Χριστού• όταν ζητάει για τους άλλους, σαν για τον εαυτό του, και φτάνει στο μέτρο της τελείας αγάπης και γίνεται μακάριος και ευεργετεί, μαζί με των άλλων, ιδιαιτέρως την δική του ψυχή.

Θ' Τι; Σου φαίνεται υπερβολικό αυτό που λέω; Θυμήσου, δεν έσωσε την Φαλκονίλλα η πρωτομάρτυς Θέκλα μετά τον θάνατο; Μπορείς βέβαια να πεις ότι αξίως συνέβη, επειδή η Θέκλα ήταν πρωτομάρτυς και έπρεπε να εισακουσθεί. Σύμφωνοι! Αλλά σκέψου για ποιόν προσευχόταν; Για ειδωλολάτρισσα και ασεβή και άλλου Κυρίου υπηρέτρια. Στις Εκκλησίες, πιστός προσεύχεται για Χριστιανό, προς τον κοινό τους Δεσπότη! Σκέψου τα παραλλήλως και θα ξεπεράσεις τους δισταγμούς.

Ι' Σκέψου επίσης και άλλα ανάλογα. Στην Λαυσαϊκή Ιστορία του Παλλαδίου περιγράφονται αληθώς τα κατορθώματα του θαυματουργού Μακαρίου. Αυτός ρώτησε το ξερό κρανίο για την κατάσταση των νεκρών και έμαθε από αυτό όλα τα σχετικά. Το ρώτησε: "Στην κόλαση δεν έχετε καμμιά παρηγοριά;" (Ο άγιος συνήθιζε να προσεύχεται για τους νεκρούς και ήθελε να μάθει αν τελεσφορούν

αυτού του είδους οι προσευχές) και ο φιλόψυχος Κύριος θέλοντας να πληροφορήσει τον υπηρέτη του, έδωσε λόγο αληθείας στο ξερό κρανίο, που απάντησε: “Όταν προσεύχεσαι για τους νεκρούς έχουμε μικρή παρηγοριά.”

ΙΑ’ Και σε άλλον πάλι θεοφόρο Πατέρα που είχε μαθητή που έζησε λανθασμένα και όταν πέθανε προσευχόταν γι’ αυτόν μετά δακρύων ο γέροντας, ο ελεήμων και φιλόψυχος Κύριος (όπως στην παραβολή του Λαζάρου και του πλουσίου που βασανιζόταν στις φλόγες) του τον έδειξε να είναι “βυθισμένος” στις φλόγες μέχρι τον λαιμό! Ο γέροντας πρόσθεσε κόπους και προσευχές για τον νεκρό και ο Θεός του τον έδειξε “στις φλόγες” μέχρι την μέση του σώματος. Η επιμονή του γέροντος στον κόπο και στις προσευχές έκανε τον Θεό να του τον “δείξει” παντελώς ελεύθερο από τις “φλόγες” και σωθέντα.

ΙΒ’ Και ποιός βεβαίως μπορεί με σειρά να διηγηθεί τέτοιου είδους μαρτυρίες που υπάρχουν σε βίους οσίων και μαρτύρων και σε αποκαλύψεις που φανερώνουν εναργώς ότι τα μέγιστα ωφελούνται οι απελθόντες από τις προσευχές τις λειτουργίες και τις ελεημοσύνες, που γίνονται γι’ αυτούς. Τίποτε που προσφέρεται στον Θεό δεν χάνεται, αντίθετα ανταποδίδεται από Αυτόν με προσθήκη.

ΙΓ’ Για το ότι ο προφήτης γράφει “Στον άδη ποιός θα σε αναγνωρίσει Θεό και σωτήρα του”; έχουμε ήδη ειπεί ότι οι απειλές του Κριτού είναι φρικτές αλλά τις νικά η ανέκφραστη φιλανθρωπία του. Άλλωστε, αφού τα είχε πει αυτά ο προφήτης, αναγνώρισαν Θεό και Σωτήρα τους τον Χριστό κάποιοι από τους “απ’ αιώνων νεκρούς” και εσώθησαν, όταν κατέβηκε σ’ αυτούς στον άδη.

ΙΔ’ Έγινε φανερό λοιπόν με την συνέργεια του Χριστού, ότι και στον άδη έχει γίνει ομολογία της θεότητος του Χριστού! Αυτά τα λέμε όχι, για να αναιρέσουμε την προφητεία• μη γένοιτο• αλλά θέλοντας να φανερώσουμε τον υπεράγαθο Κύριο να “νικιέται” από την δική του φιλανθρωπία! Όπως παλαιότερα είχε πει “η Νινευΐ θα καταστραφεί” και δεν κατεστράφη, αλλά “νίκησε” την απόφαση η καλωσύνη. Και στον βασιλιά Εζεκία• “Ταξινόμησε με διαθήκη τα του οίκου σου. Θα πεθάνεις και δεν θα ζήσεις”, και ο βασιλιάς δεν πέθανε! Και στον βασιλιά Αχαάβ• “Θα σου φέρω κακά” και δεν έφερε, αλλά είπε γι’ αυτόν: “Δες πως συνετρίβη και κατενύγη ο Αχαάβ! Γι’ αυτό δεν θα φέρω στην ζωή του κακά”. Και σ’ αυτές τις περιπτώσεις υπερνίκησε την απόφαση της καταδίκης η καλωσύνη όπως και σε πολλές άλλες αποφάσεις και πάντα θα νικά μέχρι την ημέρα της κρίσεως, όταν τελειώσει η πανήγυρις της ανθρώπινης ζωής και δεν θα υπάρχει καιρός για βοήθεια, αλλά θα είναι μόνος ο κάθε άνθρωπος με το “φορτίο” του. Τώρα είναι καιρός πνευματικού “εμπορίου” και “συναλλαγής”• Καιρός κόπου και δρόμου και καταπόνησης, και μακάριος όποιος δεν “βαρέθηκε” και δεν έχασε την ελπίδα, όμως περισσότερο μακάριος αυτός που αγωνίστηκε και για τον εαυτό του και για τον πλησίον του.

ΙΕ’ Αυτό τέρπει και ευφραίνει ιδιαιτέρως τον φιλεύσπλαγχνο Κύριο, το να σπεύδει καθένας μας σε βοήθεια του πλησίον! Αυτό θέλει και επιθυμεί ο ελεήμων Κύριος, να ευεργετούμεθα ο ένας από τον άλλον και ζώντες και μετά τον θάνατο. Άλλωστε αν δεν ήταν αποδεκτό από τον Χριστό, δεν θα μας προέτρεπε να μνημονεύουμε τους κεκοιμημένους στην αναίμακτη λατρεία, ούτε να κάνουμε τρίτα και έννατα και τεσσαρακοστά και ετήσια μνημόσυνα, τα οποία όλη η Εκκλησία και ο ευσεβής και θεοσύλλεκτος λαός της ανέκαθεν και αναντιρρήτως τελούσε. Αν αυτό το γεγονός δεν ήταν σωστό αλλά ήταν χωρίς κέρδος και ωφέλεια, κάποιος από τους τόσους αγίους και θεοφόρους Πατέρες και Πατριάρχες, θα φωτιζόταν από τον Χριστό να το διακόψει, αλλά κανείς από όλους αυτούς όχι μόνον δεν το απεδοκίμασε αλλά το επιβεβαίωσε και το επικύρωσε διαρκώς και περισσότερο.

ΙΣΤ’ Ας θυμηθούμε επιπλέον μαζί με τα προηγούμενα και μερικά άλλα γεγονότα. Όλοι γνωρίζουμε τον Άγιο Γρηγόριο τον Διάλογο επίσκοπο Ρώμης, τον περιβόητο στην γνώση και την αγιότητα για τον οποίο μαρτυρείται ότι όταν λειτουργούσε είχε ουράνιους αγγέλους συλλειτουργούς. Αυτός λοιπόν κάποτε περπατώντας στην πέτρινη αγορά που είχε φτιάξει ο βασιλεύς Τραϊανός, στάθηκε εξεπίτηδες και έκανε παρατεταμένη προσευχή προς τον φιλόψυχο Χριστό για την συγχώρηση των αμαρτιών του βασιλέως Τραϊανού! Πάραυτα του δόθηκε φωνή από τον ουρανό που έλεγε: “Εισήκουσα την προσευχή σου και συγχώρησα τον Τραϊανό, αλλά εσύ να μη ξανακάνεις προσευχή υπέρ σωτηρίας ασεβών”. Βεβαιώνουν το συμβάν όλη η Δύση

και η Ανατολή! Να λοιπόν και κάτι μεγαλύτερο από εκείνο της Φαλκονίλλας, αφού εκείνη δεν έγινε αιτία να πάθει κάποιος κακό, ενώ αυτός (ο Τραϊανός) φόνευσε με οδυνηρό θάνατο πολλούς μάρτυρες.

ΙΖ’ Θαυμαστός είσαι, Κύριε, και θαυμαστά τα έργα σου. Δοξάζουμε την ανέκφραστη φιλανθρωπία σου. Πάντοτε “κλίνεις” προς φιλανθρωπίαν και δίδεις στους δούλους σου αφορμές φιλαδελφείας καθώς και βεβαίας πίστεως και ελπίδας για το πρόσωπό σου. Μας δίδαξες, μέσω των δούλων σου, να ευεργετούμε ο ένας τον άλλο και να προσφέρουμε, όχι στα χαμένα και ματαίως, εξιλαστήριες θυσίες και προσφορές και ύμνους και ψαλμωδίες και προσευχές. Είσαι, Κύριε, απλανής οδηγός και εύκολος χορηγός και ανταποδίδεις χίλιες φορές περισσότερα για ο,τι προσφέρει κάποιος “εις δόξαν σου”, και δεν υπάρχει σ’ όλα αυτά τίποτε χωρίς ωφέλεια.

ΙΗ’ Λοιπόν, αδελφοί και πατέρες, ας αποδεχθούμε όλοι το ότι, όσα προσφέρονται στον Θεό με πίστη, δίνουν πολλαπλάσια ωφέλεια και σ’ αυτόν που τα προσφέρει και σ’ αυτούς για τους οποίους τα προσφέρει. Είναι ακριβώς όπως τα αρώματα η το άγιο Έλαιο• όταν κάποιος θέλει να αλείψει έναν άρρωστο, πρώτος αυτός αλείφεται και έτσι κατόπιν αλείφει και τον άλλον. Με τον ίδιο τρόπο όποιος αγωνίζεται για την σωτηρία του άλλου, τον εαυτό του πρώτα ωφελεί και ύστερα τους άλλους. Γιατί δεν είναι άδικος ο Θεός να ξεχάσει τα γενόμενα, όπως λέει ο Απόστολος.

ΙΘ’ Ο Μέγας Αθανάσιος στον ωραιότατο λόγο του για τους κεκοιμημένους, λέει: “Μην αρνήσαι να φέρνεις, λάδι και κεριά και να ανάβεις στον τάφο, επικαλούμενος τον Χριστό. Είναι δεκτά από Αυτόν και δίδουν πολύ ανταπόδοση. Το λάδι και το κερί είναι “ολοκαύτωσις”. Η Θεία και αναίμακτη Λειτουργία “εξιλασμός”. Η δε ελεημοσύνη, είναι αφορμή και αύξηση κάθε καλής αντιδόσεως εκ μέρους του Θεού. Όταν κάποιος προσφέρει για νεκρούς είναι, όπως, όταν έχει κάποιος ένα πολύ μικρό νήπιο αδύναμο και χωρίς να μιλάει και αυτό αρρωστήσει, και τότε προσφέρει με πίστη στον ναό κεριά και θυμίαμα και λάδι χάριν του παιδιού, και τότε αυτό είναι σαν να τα προσέφερε το ίδιο το νήπιο• η όπως γίνεται στην ομολογία του Βαπτίσματος. Με τον ίδιο τρόπο και ο νεκρός εν Κυρίω προσφέρει τα κεριά και το λάδι και όσα από άλλους προσφέρονται προς χάριν του και επιτυγχάνει δια της πίστεως τον σκοπό της σωτηρίας.

Όλα, οι θεοκήρυκες Απόστολοι και διδάσκαλοι ιερείς και πνευματέμφοροι Πατέρες, που έφτασαν στην (ανθρωπίνως δυνατή) εμπειρία της παρουσίας του Θεού και “γεύθηκαν” την μεγάλη Του δύναμη, όλα τα εθέσπισαν κινούμενοι από την χάρη του Θεού. Λειτουργίες, ευχές και ψαλμωδίες, κατ’ έτος στις ημέρες μνήμης των κεκοιμημένων. Μέχρι τώρα, “χάριτι Χριστού” όλα αυτά αυξάνουν και προστίθενται

σ’ όλα τα μήκη της γης εις δόξαν και αίνεση του Κυρίου των Κυρίων και Βασιλέως των Βασιλευόντων.

Κ’ Σ’ όλα αυτά μπορεί κάποιος να έχει αντίθετη γνώμη και να πει: “Εάν όλα τα σχετικά με τους κεκοιμημένους έχουν έτσι, τότε λοιπόν όλοι θα σωθούν και κανένας δεν θα χαθεί;” Μπράβο και μακάρι!! Αυτό διψά και θέλει και ζητάει και επιδιώκει και σ’ αυτό χαίρει και ευφραίνεται ο Πανάγαθος Κύριος, να μη χαθεί κανένας!!! Άλλωστε τα βραβεία και τους στεφάνους δεν τα ετοίμασε για τους αγγέλους! Ούτε έγινε άνθρωπος για να σώσει τις ουράνιες υπάρξεις. Δεν σαρκώθηκε αδιαφθόρως από την Παρθένο και έγινε δυνατός και εγεύθη των παθών και του θανάτου για να πει στους αγγέλους: “Ελάτε οι ευλογημένοι του πατρός μου κληρονομήστε την Βασιλεία που έχει ετοιμάσει για σας!!” Όλα για τον άνθρωπο έγιναν και ετοιμάσθηκαν.

Ποιός κάνει γιορτή και καλεί τους φίλους του και δεν θέλει να ‘ρθούν όλοι και να απολαύσουν των ετοιμασμένων; Γιατί τότε ετοίμασε την ευωχία της γιορτής; Και αν αυτό είναι φυσικό και ευγενής φιλοτιμία για μας, πόσο περισσότερο ισχύει γι’ Αυτόν που είναι εκ φύσεως αγαθός και φιλάνθρωπος, ο οποίος μοιράζοντας και δίνοντας χαίρει περισσότερο από όσο αυτός που παίρνει και εξασφαλίζει την σωτηρία του.

ΚΑ’ Σκέψου και αυτό συ που αμφισβητείς τα λεχθέντα! Κάθε άνθρωπος που απόχτησε μια μικρή “ζύμη” αρετής αλλά δεν πρόλαβε να την ολοκληρώσει σε “ψωμί”, και παρ’ ότι το θέλησε δεν το κατόρθωσε, η από ραθυμία, η από αμέλεια, η από δειλία, η από αναβολή απ’ την μια ημέρα στην άλλη, και για τον οποίο (άνθρωπο) απρόοπτα ήρθε ο θάνατος, και αυτόν δεν θα τον “ξεχάσει” ο δίκαιος Κριτής και Δεσπότης!!

Ο Κύριος θα ξυπνήσει μετά τον θάνατο εκείνου στις καρδιές των συγγενών και των φίλων του, την διάθεση βοήθειας και θα κατευθύνει (ο Κύριος) την γνώμη και θα ελκύσει την καρδιά και θα κάμψει την ψυχή τους προς αρωγή και βοήθειά του και θα αναπληρώσουν αυτοί τα υστερήματα αυτού που έφυγε.

Βέβαια, έναν άλλον άνθρωπο ο οποίος έζησε πονηρά, αναμεμιγμένος σε κάθε αμαρτία και γεμάτος με υλικό νοσηρό, που αδιαφόρησε ακόμα και για την συνείδησή του και ήταν παραδομένος στις ηδονές κάθε μορφής (ψυχικές και σωματικές) ικανοποιώντας εγωϊστικά κάθε του επιθυμία χωρίς καθόλου να φροντίζει για την ψυχή του• βουλιαγμένος εντελώς στον εγωϊσμό και που σ’ αυτή την κατάσταση φθάνει να πεθάνει, σ’ αυτόν κανένας δεν μπορεί να προσφέρει βοήθεια. Ούτε η γυναίκα του ούτε τα παιδιά του ούτε τα αδέλφια του η οι φίλοι του μπορούν να τον βοηθήσουν αφού αυτός είχε και έχει εξορίσει από την ζωή του

τον Χριστό.

ΚΒ’ Όσον αφορά, τα δικά μου και όποιου είναι φίλος μου, μακάρι, αν είναι δυνατόν, να τον βοηθήσω ώστε να μην αφίσει πίσω του υστερήματα. Αν γίνει και πεθάνω χωρίς να έχω τελειώσει την προσπάθειά μου, μακάρι ο πολυεύσπλαγχνος Κύριος να “κάμψει” τους συγγενείς και φίλους και να “θερμάνει” τις ψυχές και τις καρδιές τους, ώστε πολύ πρόθυμα να με βοηθήσουν με καλά και θεάρεστα έργα και έτσι, ο,τι σαν αδύναμος άνθρωπος δεν πρόλαβα να κάνω, να το αναπληρώσουν αυτοί μετά τον θάνατό μου. Ναι, Κύριε, θαυμαστέ και Ελεήμων, κανένα υστέρημα να μην έχω, ούτε μικρό ούτε μεγάλο, όταν θα ‘ρθεις Κριτής μας, ούτε και κανείς άλλος από αυτούς που ελπίζουν σε Σένα.

Έτσι άλλωστε μας διδάσκει διακηρύσσοντας παντού ο κήρυκας των λόγων του Θεού Χρυσόστομος: ” Αν δεν πρόλαβες, όντας ζωντανός, να ρυθμίσεις όλα τα της ψυχής σου, τουλάχιστον στο τέλος της ζωής, δώσε εντολή στους δικούς σου, όταν πεθάνεις να σου αποδώσουν τα δικά σου και να σε βοηθήσουν με καλά έργα, εννοώ ελεημοσύνες και προσφορές. Με αυτά θα καταλλαγείς με τον Λυτρωτή, γιατί του είναι και αποδεκτά και διευκόλυνση. Στην διαθήκη σου μαζί με τα παιδιά και τους συγγενείς γράψε κληρονόμο και τον Χριστό! Να έχει η διαθήκη το όνομα του Χριστού και να μη ξεχνάει τους φτωχούς. Σας βεβαιώνω εγώ (ο Χρυσόστομος) για όλα αυτά. Αυτό δεν είναι προτροπή στο να μη κάνει κάποιος όταν είναι ζωντανός ελεημοσύνες και να περιμένει μετά τον θάνατο, αυτό είναι απαράδεκτο και βέβηλο, ξένο από το θέλημα του Θεού, αλλά είναι επεξήγηση ότι, κάθε άνθρωπος θεοσεβής και φιλόχριστος πρέπει να “καθαρίζει” τον εαυτό του με κάθε είδους αγαθοεργία απέχοντας από κάθε ακαθαρσία, και ότι αυτό είναι πάρα πολύ καλό και θεάρεστο και ευπρόσδεκτο από τον Χριστό, έργο. Πρέπει να τηρεί κάθε άνθρωπος τα ολόφωτα προστάγματα του Θεού, ώστε φθάνοντας στο τέλος της ζωής να μπορεί να πει στον Χριστό: “Ετοίμη η καρδία μου, ο Θεός, ετοίμη η καρδία μου” και να υποδεχθεί ευχαρίστως τους επισπεύδοντας αγγέλους. Αυτό βέβαια συμβαίνει λίγες φορές και για λίγους• όπως λέει ο Χριστός:”Ολίγοι οι σωζόμενοι”. Αυτό βέβαια η των όλων Σοφία ο Χριστός το είπε με θαυμασμό απορίας, γιατί να είναι ολίγοι οι σωζόμενοι! Λοιπόν συνειδητοποιώντας ότι είναι πολύ δύσκολο να βρεθεί κάποιος σ’ αυτήν την πρώτη ομάδα και κατάσταση, εκ της πραγματικότητος, πάμε στην δεύτερη, ακολουθώντας τις αποστολικές και πατερικές διδασκαλίες που λένε ότι: οι νεκροί ωφελούνται, εξαιτίας της αγαθότητος του Θεού, και αυξάνεται η αγάπη για τους αδελφούς και βεβαιώνεται η ελπίδα της αναστάσεως και δυναμώνει η προσευχή προς τον Θεό και γεμίζουν οι ναοί προσευχομένους και διαδίδεται η ελεημοσύνη προς τους φτωχούς.

ΚΓ’-ΚΔ’ Θαύμασε λοιπόν με πόσους τρόπους είναι ωφέλιμο και “επικερδές” το

πράγμα αυτό και πόση ωφέλεια προκύπτει για τους νεκρούς, αφού γίνεται αφορμή σωτηρίας των καταδικασμένων. Αν λοιπόν αφαιρέσεις το αποτέλεσμα θα χαθούν μαζί του και αυτά που το προκαλούν! Ποιά κατάσταση θα πείσει τους μικρόψυχους να ξεσηκωθούν και να την υπηρετήσουν, αν δεν έχουν βεβαιότητα ότι θα τους συγχωρήσει τις αμαρτίες;

Αν αυτά δεν κατανοηθούν, θα παύσουν να αφίνουν στους φτωχούς κληρονομίες. Και βέβαια θα παύσουν οι λειτουργίες για τους νεκρούς, οι προσευχές και οι ψαλμωδίες, τα τεσσαρακοστά, τα ένατα και τα τριήμερα μνημόσυνα, τα οποία βέβαια όλα δεν ωρίσθηκαν ματαίως από τους διδασκάλους της Εκκλησίας. Αλλά να μη δώσει ο Θεός να επικρατήσουν τέτοιες αντιλήψεις η να παραληφθούν όλα τα ανωτέρω.

ΚΕ’ Αν τώρα κάποιος σ’ όλα αυτά αντείπει, για τους φτωχούς και ξένους, που δεν έχουν αυτούς που θα αγωνιστούν γι’ αυτούς ούτε μπορούν να αφίσουν παρακαταθήκη στους δικούς τους (οι φτωχοί) για ελεημοσύνες η λειτουργίες, αν λέω αντείπει: Τι θα γίνουν λοιπόν αυτοί; Μήπως επειδή είναι φτωχοί και δεν έχουν ποιός να τους νοιαστεί και να τους συμπονέσει, θα χάσουν την σωτηρία; Καθένας που ρωτά πρέπει να ξέρει ότι δεν είναι άδικος ο Θεός, ώστε να δώσει σε όποιον έχει και όποιον δεν έχει να τον παραβλέψει! Θεός φυλάξοι! Διώξε αμέσως από μέσα σου τέτοια σκέψη. Ο Θεός είναι Δίκαιος και Κύριος η μάλλον είναι ο ίδιος η δικαιοσύνη η σοφία και η καλωσύνη και η μόνη πραγματική Δύναμη. Σαν Δίκαιος λοιπόν θα βρει τρόπο παροχής στον φτωχό. Σαν Σοφός θα ρυθμίσει την κάλυψη των υστερημάτων. Σαν Δυνατός θα πάρει από τον “ισχυρό” και θα ενισχύσει τον φτωχό. Σαν Καλωσύνη θα σώσει το πλάσμα των χειρών του• εκτός και αν πρόκειται για κάποιον αναίσχυντα αμαρτάνοντα που “αποπτύει” (φτύνει) την πίστη, του οποίου η “αριστερή πλάστιγγα” έχει βαρύνει πάρα πολύ.

Διδάσκουν οι άγιοι άνδρες, που φωτίσθηκαν από τον Θεό, ότι την τελευταία στιγμή της ζωής του ανθρώπου οι πράξεις ελέγχονται σαν με μια ζυγαριά. Αν ο δεξιός ζυγός βαρύνει περισσότερο τότε φανερό ότι πεθαίνει ο άνθρωπος στα “χέρια”αγίων αγγέλων. Αν ισοζυγήσει, τότε νικά η φιλανθρωπία του Θεού. Αλλά και αν, όπως λένε οι θεοφόροι Πατέρες, η στάθμη γύρει λίγο προς τα αριστερά, και τότε το έλεος του Θεού θα αναπληρώσει το ελλείπον και αναγκαίο.

Να λοιπόν είναι τριών βαθμίδων οι θεϊκές κρίσεις του Δεσπότου Χριστού: η πρώτη είναι απλώς δικαία, η δεύτερη φιλάνθρωπη και η τρίτη μεγίστη καλωσύνη! Μετά από αυτές η τετάρτη η καταδίκη, όταν οι πράξεις είναι υπερβολικά βαρύνουσες. Αλοίμονο, αδελφοί, και αυτή είναι οπωσδήποτε πολύ δίκαιη, αφού αποφασίζει για τους καταδικασμένους με δικαιοσύνη.

ΚΣΤ’ Υπάρχουν μερικοί που λένε, ότι ο μακάριος και οικουμενικός φωστήρας και διδάσκαλος Βασίλειος λέει:”Μη πλανάσθε δεν απατάται ο Θεός. Νεκρά ζώα δεν προσφέρονται σε θυσία. Ο Νόμος λέει να είναι ζωντανό το ζώο της θυσίας. Είναι δυνατόν να κάνεις τραπέζι στους απεσταλμένους του Βασιλιά τα αποφάγια του τραπεζιού σου; Δεν δέχεται ο,τι απλώς σου περίσσεψε. Συ μετά την κατασπατάληση της ζωής σου, προσφέρεις ο,τι σου απόμεινε;” τους απαντάμε τα εξής:

Σωστά ο Μέγας Βασίλειος και γράφει και διδάσκει• αλλά πρόσεξε σε ποιούς. Στους πλεονέκτες, στους άρπαγες, στους απάνθρωπους και άσπλαγχνους, όπως ο ίδιος ο Μέγας Βασίλειος επισημαίνει λέγοντας: “Κάνουμε συζήτηση με ανθρώπους που έχουν πέτρινη καρδιά” και συνεχίζει απευθυνόμενος σ’ αυτούς: “Στην ζωή σου επιδιώκοντας την τρυφηλότητα και ηδονή ούτε να κυττάξεις δεν ανεχώσουν τους φτωχούς. Όταν λοιπόν πεθάνεις ποιά ανταπόδοση καλοσύνης σου οφείλεται; Σε ενοχλούσε του γείτονα το σπίτι! Ο πλεονέκτης δεν σέβεται τον χρόνο της ζωής του ούτε βάζει όρια στις επιθυμίες αλλά αυτές (οι επιθυμίες του) σαν φωτιά που τρέχει, κατατρώνε τα πάντα και τα κάνουν δικά τους, σαν ποτάμι που κυλάει ξεχειλισμένο και παρασύρει κάθε αντίσταση παίρνοντάς την μαζί του.”

Και άλλα πολλά γράφει ο άγιος τα οποία τα γνωρίζουν όσοι διάβασαν τον λόγο και κατανόησαν ότι αφορά όσους, όχι απλώς δεν έδωσαν κάτι στους φτωχούς αλλά τους άρπαξαν και ότι αυτοί (οι φτωχοί) είχαν.

ΚΖ’ Μη μου πει κάποιος, δεν είναι δυνατόν να βρεθεί τέτοιος άνθρωπος πλουσιώτατος και άσπλαγχνος!! Βρίσκεται και παραβρίσκεται. Σε κάθε εποχή υπάρχουν. Τώρα θέλω να σας θυμήσω τον Πέτρο τον τελώνη που, στην εποχή του αειμνήστου αγίου Ιωάννου του Ελεήμονα, έφτασε από το άκρο της εγωϊστικής απανθρωπίας εις τελεία ελεημοσύνη και αγνότητα. Αναφέρεται στον βίο του ότι ασθένησε και έπεσε σε έκσταση και είδε την ζωή του να την “ζυγίζουν” (όπως προείπαμε) και να βαραίνει ο αριστερός δίσκος περισσότερο. Και ενώ βρισκόταν σε τρόμο από το γεγονός, ο άγγελός του έβαλε στην “ζυγαριά” ένα καρβέλι ψωμί, που ο Πέτρος είχε πετάξει απάνθρωπα στο κεφάλι ενός φτωχού, και παρά ταύτα αντισταθμίστηκε! Μετά από το όραμα αυτό ο Πέτρος έγινε ευσεβέστατος και έφτασε σε μέτρα αγιότητας.

ΚΗ’ Φαίνεται, αναμφίβολα λοιπόν, απ’ όλα αυτά για ποιούς ο άγιος Βασίλειος έγραψε τον λόγο. Άλλωστε σ ἐκεῖνον τον καιρό είχε συμβεί και μεγάλη πείνα. Οι πλούσιοι νικώμενοι από την τσιγκουνιά έκρυβαν τον πλούτο, οι φτωχοί πέθαιναν από την ανάγκη! Ο άγιος Βασίλειος με τα ωμά και γοητευτικά, καταπληκτικά του λόγια, “άνοιξε” άφοβα τις αποθήκες των πλουσίων. Αν δεν μιλούσε έτσι, ούτε οι

φτωχοί θα ζούσαν ούτε οι πλούσιοι θα γινόντουσαν ελεήμονες. Αυτός (ο άγιος Βασίλειος) αυτά.

ΚΘ’ Εμείς, ας προσπαθήσουμε με όλη μας την δύναμη, την “φρικτή” και φοβερή ημέρα της δευτέρας Παρουσίας του Χριστού να μη κατηγορηθούμε από τους οικείους μας, ότι τους ξεχάσαμε. Πολύ περισσότερο όσοι είχαν εντολή και παράκληση γι’ αυτό. Εκείνη την ημέρα θα γνωρίζει ο ένας τον άλλον, όχι από το σχήμα της σωματικής παρουσίας αλλά από εσωτερική ψυχική όραση. Αν απορείς πως θα γίνει, άκουσε τον Χριστό στην παραβολή του φτωχού Λαζάρου να το λέει καταφάνερα. Σήκωσε, λέει, τα μάτια του ο πλούσιος και γνώρισε τον φτωχό Λάζαρο που βρισκόταν στην αγκαλιά του Αβραάμ, όπως επίσης ότι γνώρισε και τον Αβραάμ! Μη μου πει κάποιος είναι παραβολή και δεν είναι σίγουρο! Οι παραβολές του Χριστού αναφέρονται αναγωγικά σε πραγματικά θέματα που θα ζήσουν οι ακροατές οπωσδήποτε.

Λ’ Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος λέει ότι, όχι μόνον τους γνωστούς μας θα δούμε αλλά και αυτούς που ποτέ δεν είχαμε δει με τα μάτια μας, και αυτούς θα τους γνωρίσουμε. Ούτε τον Αβραάμ, ούτε τον Ισαάκ, ούτε τον Ιακώβ ούτε τους παλαιούς πατέρες, ούτε τους προφήτες, ούτε τους αποστόλους και μάρτυρες είχαμε δει ποτέ, αλλά όταν θα συναντηθούμε μαζί τους σε κείνο το φοβερό παγκόσμιο πανηγύρι, θα πούμε: να ο Αβραάμ, να ο Πέτρος και ο Παύλος, και οι απόστολοι. Να ο Δαβίδ και Προφήτες. Να ο πρόδρομος Ιωάννης και ο Στέφανος ο πρωτομάρτυς.

Ο άγιος Βασίλειος στον λόγο του για τους πλεονέκτες λέει: “Δεν φοβάσαι την κρίση του Θεού; Θα είναι γύρω σου και θα σε καταγγέλουν όσοι αδίκησες! Όπου και να γυρίσει τότε το βλέμα σου θα έχεις ζωντανές εικόνες των κακών που έκανες. Από την μία ορφανά, από την άλλη χήρες. Από εδώ φτωχοί που εξευτέλισες, υπηρέτες σου που βασάνισες, από εκεί γείτονες που εξόργιζες με τις αδικίες σου!!

ΛΑ’ Ο δε άγιος Εφραίμ ο μύστης της Δευτέρας του Χριστού Παρουσίας, λέει: “Τότε τα παιδιά θα κατακρίνουν τους γονείς ότι δεν τους είδαν να κάνουν τα έργα του Χριστού. Θα βλέπουν τότε οι ταλαίπωροι τους γνωστούς τους και όταν κάποιος (από τους γνωστούς) θα πορεύεται στα δεξιά του Χριστού, θα θρηνούν τον αποχωρισμό και την δική τους κατάσταση”. Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος λέει: “Τότε θα δω τον Καισάριο λαμπρόν ένδοξο ευτυχισμένο, όπως και μου φάνηκε όταν τον είδα καθ’ ύπνους”. Ο δε θεμέλιος της Εκκλησίας ο περιφανής στα έργα και στα λόγια Αθανάσιος, λέει τα εξής γι’ αυτούς που πεθαίνουν “εν Κυρίω”: Ο Θεός χάρισε επιπλέον στους σωζομένους και την δυνατότητα (μέχρι να γίνει η κοινή Ανάσταση) να υπάρχουν μαζί και να είναι ευτυχείς από την συναναστροφή και από την

προσδοκία της σωματικής Αναστάσεως και αρτιώσεώς τους ως ανθρώπων και από την προσδοκία των μελλόντων αγαθών.

Οι αμαρτωλοί στερούνται μιας τέτοιας παρηγοριάς αφού ούτε μεταξύ τους δεν γνωρίζονται. Σ’ εκείνο λοιπόν το παγκόσμιο θέατρο, καθώς θα είναι εμφανείς οι πράξεις όλων, θα είναι επίσης και τα πρόσωπα όλων γνωστά απ’ όλους, μέχρις ότου γίνει η τελική κρίσις και πορευθεί καθένας στην κατάσταση που “ετοίμασε” για τον εαυτό του. Οι δίκαιοι μαζί με τον Χριστό και μαζί με τους αδελφούς τους, οι δε αμαρτωλοί στην κόλαση όλοι μαζί αλλά άγνωστοι μεταξύ τους! Όπως είπαμε, έχουν στερηθεί και από την παρηγοριά της ανθρώπινης παρουσίας!

ΛΒ’ Πόσο μεγάλη ντροπή θα βιώνουν οι κολασμένοι όντας καταφανείς σε όλους. Θα ζουν μεγίστη ντροπή επειδή και θα γνωρίζουν και θα γνωρίζονται, αφού βεβαίως ντρέπεται κανείς αυτούς που τον γνωρίζουν• ανάμεσα σ’ αγνώστους όπως όλοι ξέρουμε δεν υπάρχει ντροπή. Είναι αναμφίβολο και αναντίρρητο ότι θα είμαστε όλοι γνώριμοι και φυσικά στα μάτια του καθενός θα είναι ορατές οι αμαρτίες όλων.

ΛΓ’ Ουαί και αλοίμονο λοιπόν σ’ όσους είναι όπως και εγώ στην “αριστερή πλευρά” του Δεσπότου Χριστού!

Πανευτυχείς και μακάριοι όσοι θα τους πάρει ο Χριστός “στα δεξιά” του και θα ακούσουν την μακαρία και ευλογημένη φωνή “είσελθε, δούλε, εις την χαράν του Κυρίου σου”.

Μακάρι να αξιωθούμε ΟΛΟΙ να την ακούσουμε όσοι “φυλάξαμε” την πίστη στον Χριστό.

Μακάρι να ζήσουμε τα αγαθά της Βασιλείας του Θεού που δεν τα έχει δει ανθρώπινο μάτι και δεν έχει μπορέσει να τα σκεφτεί ανθρώπινη καρδιά ποτέ, ούτε έχει ακούσει γι’ αυτά ανθρώπινο αυτί.

Αμήν. Γένοιτο Δέσποτα Ζωοδότα· με τις πρεσβείες της Παναγνής Μητέρας Σου και των αΰλων και σεβασμίων αγγέλων και πάντων των αγίων Σου, Χριστέ Λόγε, των ευαρεστησάντων Σοι απ’ αιώνος. ΑΜΗΝ.-

Πηγή: agiazoni.gr